

An Keskrifer

Lyther-nowodhow Treweythus Kernewek dre Lyther mis-Hedra 2013

Dynnargh, agan studhyoryon nowydh!

Adam Benton-Jones, Calgary, Canada adambentonjones@gmail.com

Andre le Deroff, Carantec, Breten Vyghan andrelederoff@wanadoo.fr

David Hathaway, Nihon (Japan) repunkur@gmail.com

Jason Webb, Dewnens Soth Jason.Webb@southdevon.ac.uk

Johnny Smith, Dunmow, Essex bujin@btinternet.com

Keslowena

Ni a wra keslowenhe Edwina Dorman (Loundres), Myrgh Fowyth, neb a veu degemmerys avel Bardhes an Yeth hevlyna yn Pennrynn.

Apposyansow

Ha ni a wra keslowenhe ynwedh hag i sewen yn apposyansow 2013:

Kynsa gradh - Denise Hunt

Nessa gradh - Patricia Green ha Peter Green

Tressa gradh - Bramwell Hayes ha Briar Wood

Peswora gradh - Frank Blewett, Fred Coxon ha Jacqueline Heard

Ha meur ras arta....

... dhe oll agan dyskadoryon!

Kesstrifow an Orsedh

Roger Henley, dyskador KDL, a waynyas yn Kesstrif an Orsedh 2013. Roger won Class 4a Cornish Essay on a geographical or social study on some aspect of Cornwall or Cornish life, or a Cornish History or Biography. He won the Henry Jenner Cup for the first prize. The winning entry is included in this issue. Keslowena, Roger!

FSS Furv Savonek Skrifys / SWF Standard Written Form

Yma Kesva Daswel an FSS ow studhya rol a destennow sevys dres kynsa rann an Daswel, le mayth o usoryon gelwys dhe brofya formow yn unn notya kudenow ha fordhow dhe wellhe an FSS.

The SWF Review Board is currently studying the list of issues raised during the first phase of the review, where users were invited to submit forms detailing problems and opportunities for improvement.

The current KDL course is written in Kernewek Kemmyn and we are reviewing how we can best teach in the Standard Written Form.

New On-Line Cornish Dictionary at <http://www.cornishdictionary.org.uk/>

Yma gerlyver hwiladow warlinen nowyth a Gernewek. Skrifys yw an gerlyver y'n Furv Savonek Skrifys a Gernewek ha'n mynnas yw y fydh prest nowythhes hag ystynnys. Keffrys ha keworra termynologieth nowyth hag ystynna efander an gerlyver, dres termyn kedhlow a-dro dhe bub ger ha'y usadow a vydh kavadow, yn herwydh restrennow sonek dhe asa bos klewys an leveryans. Vershyon pdf yw kavadow war wiasva MAGA hag y fydh hemma nowythhes pub 6 mis dhe dhastewynnya keworransow dhe'n versyon warlinen. <http://www.magakernow.org.uk/>

There is a new online, searchable, dictionary of Cornish. The dictionary is written in the Standard Written Form of Cornish and the intention is that it will be constantly updated and extended. As well as adding new terminology and extending the range of the dictionary, over time information about each word and usage will also be made available as will audio files to allow the pronunciations to be heard. A pdf version is available on the MAGA website and this will be updated on a 6 monthly basis to reflect additions to the online version. <http://www.magakernow.org.uk/>

Pennseythenyow Yeth Language Weekends

Fordh dha dres ehen dhe omveudhi yn Kernewek yw dhe vos dhe Bennseythen Yeth. An pennseythenyow yw synsys yn ostel gans kammneves a wriansow dhyworth gwariow kevewi ha gwariow rydhwariys dhe gerdh gedys yn Kernewek a-dro tyleryow dhe les. Yma ynwedh, rol efan a dhyskansow gwrys rag pub nivel a wodhvos. Ynwedh didhan gorthuherweyth yw proviys, yn fenowgh yn furv keskan, dons po kana yn bagas.

An excellent way of immersing yourself in Cornish is to attend a Language Weekend. The weekends take place in a hotel and feature a wide variety of activities from party games and improvised plays to guided walks in Cornish around places of interest. There is also a range of lessons to cater for all levels of ability. Evening entertainment is also provided, and often takes the form of a concert, dancing or group singing session.

The Kowethas Cornish Language Weekend 2014 will be held on Friday to Sunday, 4th - 6th April. Information about the weekend, including forms for the Kowethas and the hotel, will shortly be available for download from www.cornish-language.org/

Radyo an Gernewegva <http://radyo.kernewegva.com/index.html>

Radyo an Gernewegva yw towlen lyver-termyn yn Kernewek a yllowgh goslowes orth warlinen. Ynni yma nowodhow, keswelyow, ilow ha drama. Radyo an Gernewegva is a weekly magazine programme in Cornish which you can listen to online. It features news, interviews, music and drama.

BBC Radyo Kernow Radio Cornwall

An Newodhow / News in Cornish with Rod Lyon. Pub dy'Sul 1700 po gweler / every Sunday at 1700 on-line or, for the latest programme, visit <http://www.bbc.co.uk/radiocornwall/programmes/a-z/by/r/current>

Kodhlesansow Podcasts from both Maga and Radyo an Gernewegva websites

Dhort tabmow an lien Kernowek kensa dhe brydythieth a'n jedh hedhyw - ha dhort tabmow keskows dhe dhyffrans maters a'n seson - an kodhlesansow ma a wra profya dhewgh pres dhe glowes Kernowek kowsys yn dyffrans tyleryow, war-lergh dyffrans kasow.

From extracts from the original texts through to modern poetry, from sample conversations through to seasonal topics, these podcasts will give you an opportunity to hear Cornish spoken in a variety of contexts.

Hwedhlow ha Skrifennow gans eseli KDL, studhyoryon ha dyskadoryon (pryntyes heb ewnheans)

Hwedhel Den a Dorth Jynjyber (Roger Bailey ha klas Loundres)

Unn jydh, benyn goth a wrug pobas den a dorth jynjyber rag hy gour. A-dhistowgh y klywas lev a-dhiworth an forn.

"Gas my dhe-ves! Gas my dhe-ves!" yn-medh an lev.

Hi a igoras an daras hag an den a dorth jynjyber a boenyas dhe-ves. An dewbries koth a boenyas war y lerggh, yn-dann arma "Hedh! Hedh! Ni a vynn dha dhybri!"

Mes y poenyas an den a dorth jynjyber dhe-ves, ow kana "Poen, poen, skaffa galla, n'ylydh kachya'n den a jynjyber!"

Margh a'n welas hag yn-medh "Hedh! Hedh! My a vynn dha dhybri!"

Mes y poenyas an den a dorth jynjyber dhe-ves, skaffa bydh, yn-dann gana "Poen, poen, skaffa galla, n'ylydh kachya'n den a jynjyber!"

Bugh a'n welas hag yn-medh "Hedh! Hedh! My a vynn dha dhybri!"

Mes y poenyas an den a dorth jynjyber dhe-ves, skaffa bydh, ow kana "Poen, poen, skaffa galla, n'ylydh kachya'n den a jynjyber!"

Lowarn a'n welas hag yn-medh "Hedh! Hedh! My a vynn dha dhybri!"

An den a dorth jynjyber a boenyas dhe-ves, ow kana "Poen, poen, skaffa galla, n'ylydh kachya'n den a jynjyber!"

Mes an lowarn a'n holyas a-hys an fordh bys i dhe dhrehedhes avon. Ny wodhya an den a dorth jynjyber neuvya.

"My a yll dha weres," yn-medh an lowarn fel. "Mar lemmydh war ow lost, my a vynn dha dhegi a-dreus an avon."

An den a dorth jynjyber a lammas war lost an lowarn hag an lowarn a dhallathas neuvya a-dreus an avon.

Mes yn-medh an lowarn "Lamm war ow throen. Ty yw re boes rag ow lost dhe'th degi."

Pan dhrehedhsons glan an avon, an lowarn a dewlis an den a dorth jynjyber ughel y'n ayr. War-woeles y hoedhas an den a dorth jynjyber ha'n lowarn a'n lenkas yn tien! Ha honn o diwedh an den a dorth jynjyber. Res o dhe'n venyn goth pobas onan aral!

The Gingerbread Man

One day an old woman baked a gingerbread man for her husband. Suddenly, she heard a voice from the oven.

"Let me out! Let me out!" it said.

She opened the door and the gingerbread man ran out. The old couple ran after him, shouting "Stop! We want to eat you!"

But the gingerbread man ran away singing "Run, run as fast as you can, you can't catch me I'm the gingerbread man!"

A horse saw him and said "Stop! I want to eat you!"

But the gingerbread man ran away even faster singing "Run, run as fast as you can, you can't catch me I'm the gingerbread man!"

A cow saw him and said "Stop! I want to eat you!"

But the gingerbread man ran away even faster singing "Run, run as fast as you can, you can't catch me I'm the gingerbread man!"

A fox saw him and said "Stop! I want to talk to you!"

The gingerbread man ran on singing "Run, run as fast as you can, you can't catch me I'm the gingerbread man!"

But the fox chased him all the way to a river. The gingerbread man didn't know how to swim.

"I can help you," said the cunning fox. "If you jump on my tail, I'll carry you across."

The gingerbread man jumped on the fox's tail and the fox started to swim across the river.

But the fox said "Jump on my nose. You are too heavy for my tail."

When they reached the river bank the fox tossed the gingerbread man high up into the air. Down he fell and the fox gobbled him all up! And that was the end of the gingerbread man. So the old woman had to make another one!

Nerth a'n gwyns hag a'n mor – fentynyow gwiw rag an termyn a dheu? (Frank Blewett)

Yma meur a galettrou gans nerth an bys. Nyns yw devnydhyow lowr rag skoedhya poblans a gress hag yma kudynn arbennik gans nerth. An prys menoyl re serthas agynsow, warbarth ha'n prys tredan ha gass. An desedhans a dheu ha bos gwettha.

Mar mynnyn ni agan kowethas dhe besya, res yw dhynn kavoes fentynyow arall nerth rag an termyn a dheu. Possybyl yw devnydhya glow, mes ker yw ha plos dhe leski. Nerth nuklerek yw possybyl ynwedh, mes a dhre kudynnnow sevir defolans nuklerek rag meur a vilyow a vlydhyennyow a dheu. Kekeffrys, edhomm yw dhe dredanva nuklerek meur a spas ha meur a dhowr, yn heyl herwydh usadow. Ytho, nyns yw meur a leow yn Pow Sows yw gwiw rag tredanva nuklerek. Rag ensampel, nyns o galladow dhe drehevel tredanva nuklerek yn Heyl, drefen bos an spas re vyghan.

Rakhenna, edhomm yw dhyn kavoes fentynyow nowydh nerth ha hen yw gwyns, dowr po howl heb wow. Diworth an re ma, yma chons gwella gans gwyns a askorr meur a dredan seulabrys yn Kernow. Nyns yw tybyans nowydh, yth esa meur a velinyow-gwyns yn Kernow yn termyn eus passyes. Unn kudynn yw nag eus gwyns trewythyow, ytho nyns yw possybyl pupprys gwruthyl tredan pan vo edhomm.

Profyans yntanus a hevel dhymm dhe dhevnythya an mor. Y'n mor yw kevoth bras a yll gwruthyl meur a dredan. Kales ha kostek a vydh, mes an mor a brof chons pur dha rag an termyn a dheu.

There are many problems with the world's energy. There are not enough resources to support a growing population and there are particular problems with energy. The price of petrol has shot up recently, together with the price of electricity and gas. The situation will become worse.

If we want our society to continue, we must find other sources of energy in future. It is possible to use coal, but it is expensive and dirty to burn. Nuclear power is possible as well, but brings serious problems of nuclear pollution for many thousands of years to come. Moreover, nuclear power stations need a lot of space and lots of water, usually in an estuary. Hence, there are not many places in England suitable for a nuclear power station. For example, it was not possible to build a nuclear power station in Hayle, because the space was too small.

Therefore, we need to find new sources of energy which will certainly be wind, water or sun. Of these, the best chance is with wind yielding already a lot of electricity in Cornwall. This is not a new idea, in the past, there were many windmills in Cornwall. A particular problem is that sometimes there is no wind, so it is not always possible to generate electricity when it is needed.

The exciting proposal seems to me to make use of the sea. The sea has great power which can generate a lot of electricity. It will be difficult and expensive, but the sea offers a very good chance for the future.

Billy Bray, 'Mab an Myghtern' (Roger Henley)

This is the essay that won the Henry Jenner Cup for a Cornish Essay this year.

Y leverir Duw dhe dhevnydhya lies kavas koynt dhe dhegi y vessaj, ha, martesen, an koyntta devnydhys gans Duw dhe gowlwul oberenn vras a neb eghenn o William Trewartha Bray, aswonnys gans pub den oll avel 'Billy'.

Billy Bray a veu genys Kala' Metheven, 1794, dhe Dhewdhek Stamp, y'n pluw Sen Ke, ogas dhe Druru, an kottha a dri flogh a deylu Kristyon. Y dasgwynn o den pur sansel neb a juns a Vethodydhion wosa klewes John Wesley ow pregoth dres onan y lies godrik dhe Gernow. Tas Billy, William y hanow ynwedh, o Kristonyon ynwedh, kepar dell o y vamm, Ann, neb a dheuth dhiworth Lannwenep. Ha Billy hwath yowynk, y ferwis y das, neb o den bal, ha res o dhe'n teylu mos dhe driga gans tasgwynn Billy, may fons i megys yn ta gans an den koth.

Wosa gasa y skol, Billy a sywyas yn kammow y das, dell o pur gemmyn y'n dydhyow na, ha dos ha bos den bal. Wostalleth, gweythor diwysyk ova, trigys hwath gans y daswynn, mes, y'n vlydhen 1811, pan ova seytek bloedh, ev a asas treveglos y dhineythyans, hag eth dhe Dhewnans rag oberi. Y'n gonteth na, ev a ankovas oll y adhyskans kryjyk, ha, gans niver a gowethas a jer kehal, ev a ledyas bywnans pur dhrog ha leun a begh. Kepar ha lies den bal y'n dydhyow na, den meur y lust ova, neb o medhow pub nos oll. Ev a'n jevo lies diank ynn dhiworth ankow y'n termynow troblys na. Unn nos, Billy ha koweth, medhow an dhew anedha, esa ow tehweles tre dhe Tavistock pan dheuthons erbynn margh bras. I a gramblas war geyn an mil, ha gans henna an margh a's tewlis dhe'n dor ha nammna vawrsons i. Y'n gwettha prys, ny dhyskas Billy travydh dhiworth an droglamm ma hag y pesyas y omdhegyans euthek.

Y'n vlydhen 1818, Billy a dhehwelis dhe Gernow, ow pesya oberi avel den bal hag ow pesya diwessa ynwedh. Ev a dheuth ha bos penn-medhow mar vras yth o res dh'y wreg, Joanna, neb a'n demmedhis yn 1821, y dhegi mes a'n diwotti pub nos oll. Neb blydhynyow a-wosa, Billy a leveris, "Ny dheuth vy nevra ha bos medhow heb omglewes dampnys ragdho."

Billy a dhienkas ankow unnweyth arta y'n vlydhen 1823 yn bal. Wosa klewes grommyans ughel yn y ogas, ev a boennyas yn-mes a'n bal a-dro dhe vynysenn kyns goedhas to an shafta. Po avel sywyans a'n droglamm ma po rag neb acheson arall, nyns yw aswonnys, mes an pyth yw kler yw Billy dhe erviras ewnhe y omdhegyans. Ev a leveris dh'y wreg, meur hy marth, na'n gwelsa hi medhow nevra arta, gans gweres Duw. Wosa redya lyver Yowann Bunyan "Gwelesigethow a Nev hag Ifarn" diwettha y'n keth vlydhen, y feu ev ledys dhe Yesus Krist, po, dell leveris ev yn fennowgh, dampnys avel peghador. Ev a leveris ev dhe gavoës dhe voy ev dhe bysi dhe voy ev dhe vynes pysi.

Billy a erviras junya an Gristonyon Bibel, bagas a-berth y'n Eglos an Vethodysi. Unn jydh, hag ev hwath ow hwilas an Arloedh, Billy a gerdhas fordh hir rag bos orth kuntellyans an bagas, mes glyb o an jydh ha ny dheuth denvyth. Digennerthys o Billy, ha, hag ev y'n cher ma, an jowl a'n temptyas, ow leverel dhodho na gavsas mersi nevra. Ow terivas an hwedhel ma a-wosa, Billy a leveris, "Y leveris dhe'n jowl 'Gowek os, a jowl,' ha, kettel leveris vy yndella, my a omglewas an poes gylls mes a'm brys may hyllis gormel an Arloedh." Dhiworth an gorthugher a'n keth jydh, ha gorfennys y ober, ev eth y honan dh'y jambour ha leverel, "A Arloedh, Ty a leveris, 'Neb a wovynn a dhegemmer, ha neb a hwila a gyv, ha dhe neb a knouk y fydh igerys,' ha fydh lowr a'm beus dh'y grysi." Hemma a'n gwrug mar lowen ma na allas ev gorra yn

geryow an pyth a omglewas. Ev a garmas gans lowena. Ev a leveris, “My a wormelas Duw gans oll ow holonn rag an pyth ev re wrussa rag peghador kepar ha my: rag my dhe alloes leverel an Arloedh dhe ava oll ow feghosow. My a berth kov a hemma. Puptra oll a omdiskwedhas dhymm avel nowydh; an pobel, an gwelyow, an chatel, an gwydh. Yth en vy kepar ha den yn bys nowydh. My a allas leverel gans Davydh, ‘An Arloedh a’ m dros war vann yn-mes a boll euthek, hag yn-mes a’ n pri leysek, hag a dhosedhas ow threys war karrek ha gorra kan nowydh y’ m ganow, dhe wormel ow Duw.’”

Sket wosa bos sawyes, y tallathas Billy gwitha tus erell. Ev a bysis rag y gesoberyon, hag a welas neb anedha dres dhe Yesus yn gorthyp dh’ y bysadow. Sempel o y fydh; ev a grysis y’ n gwiryonedh a bysadow, hag ev a waytyas bos gorthybys peskweyth may pyssa rag enev y gowetha. Ev a wrug puptra oll war gamm, ow karma ha lamma rag lowena. Yn-medh ev, “Pur lowen en vy yn ow ober, hag y hyllyn vy lamma ha donsya yn heudhder yn-dann dhor keffrys ha war an enep.”

A-dro dhe vylydhen wosa y gedreylyans, Billy a dheuth ha bos pronter, hag ev a dhallathas y ober a gedreylya enevow erell. Y vri a devis yn skon, drefenn bos dhodho an art lowen a blesya pubonan, rych ha boghes, koth ha yowynk, ha tus a dheuth dhiworth oll a-dro dh’ y glewes ow pregoth. Ny dhewisi ev tekst avel mater y bregoth, dell o usadow gans pronteryon erell, mes yn fennowgh ev a leveris dhe’ n kuntellyans hwedhel selys war y vywnans y honan. Unnweyth, yth esa Billy ow pregoth dhe guntellyans bras, brassa rann anedha tus bal, yn rann dir mayth esa dew val ynno, an eyl sewen ha’ y gila kales, gans lavur kales ha gobrow isel. Yn y bregoth, Billy a leveris ev dhe oberi y’ n bal na dres an seythun, mes Dy’ Sadorn ev eth dhe’ n bal sewen dhe guntell y wober. “A ny oberydh orth an bal arall?” a wovynnas dyghtyer an bal. “Dhe wir,” a worthybis Billy, “mes gwell yw genev an gobrow y’ n bal ma.” Heb mar, yth o y worholedh denaghys; res o dhodho oberi y’ n bal sewen mar vynna ev kemmeres y wober ena. Gans henna, ev a dreylyas dhe’ n kuntellyans, ow leverel y fia res dhe bubonan servya Krist mar vynnens ranna yn y wordhyans, drefenn, mar servyens an jowl lemmyn, bos res dhedha mos dhodho rag aga gober orth penn aga bywnans.

Billy o gweythor chapel, meur y vri. Y vamm a ros dhodho tamm a dir yn Dewdhek Stamp, may fia ev genys. Wosa klerhe an losowedh y honan, ev a balas fondyans y gynsa chapel, henwys ‘Bethel’. Kynth ova digennerthys gans kowetha hag eskerens, ev a dhrehevis an chapel, ow peggya meyn, prenn hag arghans dhe be an weythoryon. An boghes esa dhodho ev a ros, hag a vovyas an re oll a-dro dhe wul yn kepar maner. Tus a dybis bos Billy nebes gokki, mes, dell leveris ev, “Ny allsa tus skentel pregoth y’ n chapel ma, mar ny’ n drehavsa Billy gokki.”

Kettel o gorfennys an chapel ma, yth esa edhomm a dhrehevel onan arall, an prys ma war Goen Grug Bleydh. Lies den a gewsis yn y geveer, mes Billy yn-unnik a’ n jeva an golonn dh’ y wul. Ev a veggyas an tir dhiworth Benjamin Paul, chevisya margh ha kert, ha, wosa gorfenna y ober yn-dann dhor y’ n bal, Billy ha’ y vab a vengleudhyas an meyn ha drehevel an fosow, owth oberi yn fennowgh ugens our y’ n jydh, hag, yn kettermyn, owth assaya maga y bymp flogh, keffrys ha dew omdhivas, gwithys gans Billy ha Joanna wosa mernans aga herens. Kales o drehevel an nessa chapel ma, ha brywvannek o diwleuv Billy ha’ y vab, gans lies bothel warnedha, mes nys ens i troblys gans henna, dell hevelis. Herwydh Billy, mar sevis y japel kansblydhen, hag unn enev kedreylys ynno pub blydhen, henna a via kans enev, ha henna a’ n talvia yn ta mar trehedhas ev nev. Wor’ tiwedh, y feu an chapel, les-henwys ‘Tri Lagas’ awos y deyr fenester, gorfennys ha Billy a bregothas ynno dhe’ n nessa Dy’ Sul. An jydh na, bennigys

gans Duw o an chapel, herwydh Billy, ha diw venyn a veu kedreyllys. Y'n kynsa blydhen, y feu pymthek enev keworrys dhe'n kuntellyans, hag yn skon an chapel a dheuth ha bos re vyghan. Ytho, res o y vrashe, mayth esa teyr fenester geworransel dhodho. "Lemmyn," yn-medh Billy, "Tus a yll y elwel 'Hwegh Lagas', mar mynnons."

Nyns o Billy kontentys gans y lavuryow, hag ev a dhallathas drehevel tressa chapel, henwys 'Delivrans Bras', an prys ma yn Karardhek. Unnweyth arta, Billy a vyajyas a-dro dhe'n ranndir, ow peggya arghans ha devnydhyow dh'y dhrehevel. Unnweyth, yth eth Billy, ha koweth, dhe ji bras den jentyl. Y goweth a brofyas y fia gwell mars ethons i dhe'n daras-dhelergh, mes Billy a leveris, "Ny'n gwrama. Mab Myghtern ov ha my a wra mos dhe'n daras-rag." Yn y vywweyth, Billy a dhrehevis tri chapel, mes nyns yw marnas y japel 'Tri Lagas' a sav bys y'n jydh hedhyw, hag, y'n vlydhen 1984, an chapel ma a veu omres dhe gov Billy.

Dres y gloeregieth, Billy a veu aswonny avel pronter, meur y uvelder, mes koynet y omdhegyans. Ev a wre donsya y fordh a-hys an bownderyow awos y vos re lowen dhe gerdhes. Ev a leveris ev dhe dhrehevel an eyl troes hag a grias 'Gordhyans!' ena y gila hag a worthybis 'Amen'. Treweythyow, ev a wre donsya y'n wogell, ow tewlel y dhiwvreggh y'n ayr, hag ow kana, ughel y lev, awos y vos mar lowen dhe servya y Arloedh.

Drefenn bos Billy enev sempel, y hwre mebyon an ranndir gwari prattys warnodho. Unn nos, hag ev ow tehweles dhiworth kuntelles, ow kerdhes a-hys bownder dhu ha dibobel, neb anedha a assayas y ownekhe dre wul sonyow annorel a bub eghenn, mes Billy a besyas y fordh ynn unn gana. Wor'tiwedh, onan an vebyon a grias, euthek son y lev, "An jowl ov, Billy Bray, omma a-wartha an ke." "Re bo bennigys an Arloedh!" yn-medh Billy. "Re bo bennigys an Arloedh! Ny wodhyen dha vos mar bell dhe-ves es henna, ty jowl koth." Yn geryow Billy y honan, "Pandr'a allas an jowl gul dhe dhen kepar ha my?"

Billy Bray a besyas gans y gloeregieth a-dro dhe Gernow bys dh'y vernans y'n vlydhen 1868. Yth yw ev ynkleudhys y'n gorflann Sen Mighal hag Oll Eledh, eglos pluw Baldu, may feu y vedh merkys gans naswydh a rowan. Y'n jydh hedhyw, dell hevel, an eglos na re beu kedreyllys yn diw annedh, mes hwath y sav an naswydh ma.

Hemm yw oll rag an dyllans'ma. Tereba nessa, lowena dhywgh hwi oll!

Roger Bailey, Menystror KDL

www.kesva.org/KDL